

Pałac Sułkowskich przy pl. Tadeusza Kościuszki

Pierwszy pałac, został wzniesiony w połowie XVI w. z inicjatywy Rafała V Leszczyńskiego i znajdował się w miejscu obecnej rezydencji, na tyłach dzisiejszego parku przy ob. pl. Tadeusza Kościuszki.

Pałac powstał w stylu renesansowym i przypominał zamek z arkadowym dziedzińcem. Zamek przetrwał 100 lat - w 1656 r. spłonął. Odbudowę przeprowadził Pompeo Ferrari, lecz w 1707 r. rezydencja padła ponownie ofiarą pożaru.

Kolejna odbudowa i rekonstrukcja prowadzona była już w czasach Sułkowskich, gdyż w 1738 r. hrabstwo leszczyńskie oraz dobra rydzynieckie zostały sprzedane Aleksandrowi Józefowi Sułkowskiemu.

Na polecenie hrabiego Rzeszy Aleksandra Józefa Sułkowskiego, w latach ok. 1750–1760 Karol Marcin Frantz dokonał kompleksowej odbudowy i rozbudowy pałacu w duchu późnobarokowym, reorganizując znacznie układ wewnętrzny i tworząc m.in. paradową klatkę schodową we wschodnim trakcie pałacu. Jednym z najciekawszych artystycznie śladów tej przebudowy pozostaje salon na piętrze o wystroju w stylu Ludwika XVI czy też rokokowe drzwi prowadzące do jego wnętrza.

W 1845 r. książę ordynat August Antoni Sułkowski sprzedał pałac w Lesznie pruskiemu fiskusowi. Władze państwowe przystąpiły natychmiast do prac remontowo-adaptacyjnych i jeszcze w tym samym roku uruchomiły w pałacu gimnazjum, translokowane ze starej, barokowej siedziby przy ob. ul. Bolesława Chrobrego.

Pałac pełnił funkcję szkolną do 1882 r., kiedy to w północnej części parku na ob. pl. T. Kościuszki oddano do eksploatacji nowy gmach Królewskiego Gimnazjum. Wówczas władze pruskie dokonały kolejnej poważnej przebudowy pałacu zgodnie z nowym programem użytkowym. W gmachu ulokowano teraz instytucje związane z wymiarem sprawiedliwości oraz urząd skarbowy, przeniesiony w 1907 r. do nowego budynku.

W konsekwencji dawny pałac stał się siedzibą Królewskiego Sądu Okręgowego – dziś odpowiednikiem jest Sąd Rejonowy, Królewskiego Sądu Krajowego – dzisiejszego Sądu Okręgowego, oraz Królewskiego Urzędu Katastralnego, nadto znajdowały się w nim mieszkania służbowe: prezesa Sądu Krajowego, pierwszego prokuratora oraz odźwiernego.

W związku z przypisaniem pałacowi funkcji sądowych, w jego bezpośrednim sąsiedztwie, po południowo-

wschodniej stronie gmachu, zbudowano niewielki budynek więzienny. Po odzyskaniu niepodległości w 1920 r. utrzymano funkcję sądową pałacu. Funkcjonowały tu państwowy Sąd Okręgowy oraz Sąd Powiatowy, obsadzone wkrótce wyłącznie polskimi urzędnikami. Przy Sądach urzędowali również prokuratorzy, a Temida była gospodarzem gmachu także w trakcie II wojny światowej.

Po 1945 r. pałac stał się siedzibą Powiatowej Rady Narodowej i administracji powiatu leszczyńskiego, a po utworzeniu w 1975 r. województwa leszczyńskiego, sale i pomieszczenia pałacu zajęła administracja wojewódzka. Przeprowadzone w XXI w. prace remontowo-konserwatorskie przywróciły pałacowemu gmachowi dawną świetność, tym bardziej że już od 20 stycznia 1953 r. pałac figuruje w rejestrze zabytków pod numerem 20.

Źródło: www.zabytki.leszno.pl